

Verksamhetsberättelse 2022

Valnämnden

Innehåll

Förvaltningschefens/nämndansvarig tjänstepersons bedömning och analys	3
Analys av verksamhetens resultat, ekonomi och personal	3
Händelser av väsentlig betydelse	3
Ekonomi, belopp i tkr	3
Förväntad utveckling	4
Ekonomi	4
Ekonomiska tabeller	4
Resultat 2022	4
Uppföljning av mål och inriktning	5
Målredovisning	5
Strategiska utvecklingsuppdrag	6
Uppföljning av nämndens verksamhet	7
Planer och program	8
10-årig lokalförsörjningsplan	8
Upphandlingsplan	8
Internkontroll	8
Personal- och kompetensförsörjningsplan	9
Objektsplan (IT-styrning)	9
Nämndindikatorer	10

Övriga bilagor

- Bilaga 1 Internkontrollrapport
- Bilaga 2 Uppföljning av förvaltningens verksamhetsplan

Nämndens uppdrag

Valnämnden har enligt Linköpings kommuns reglemente i uppdrag att svara för:

- genomförande av val i enlighet med bestämmelserna i vallagen, kommunallagen, folkomröstningslagen, lagen om kommunala folkomröstningar
- övriga till området hörande lagar, förordningar och föreskrifter.

I detta uppdrag ingår bland annat att valnämnden vid val ska utse och utbilda röstmottagare, se till att det finns vallokaler och ansvara för förtidsröstningen i kommunen. Nämnden ansvarar också för den preliminära räkningen av rösterna dels på valkvällen och under onsdagen, veckan efter valdagen. Valen ska genomföras på ett rättssäkert sätt.

Förvaltningschefens/nämndansvarig tjänstepersons bedömning och analys

Verksamhetsberättelsen är en uppföljning av valnämndens samlade verksamhet för 2022 utifrån bl.a. reglemente, internbudget och förvaltningens verksamhetsplan. Utifrån uppföljningen och revisionsberättelserna för nämnder och styrelser prövar kommunfullmäktige frågan om ansvarsfrihet i styrelser och nämnder. Genom en uppföljning utifrån mål och resultat kan slutsatser dras för att ta fram planer och aktiviteter för fortsatt utveckling. Syftet med uppföljning är att säkerställa att verksamhetens resurser används till det som avsetts, få god ekonomisk kontroll och att säkerställa att verksamheten bedrivs inom tilldelade ramar och i linje med målen för god ekonomisk hushållning.

Analys av verksamhetens resultat, ekonomi och personal

Den 11 september 2022 genomfördes valet till riksdag, region- och kommunfullmäktige, vilket är valnämndens huvuduppdrag enligt reglementet. En utförligare uppföljning och utvärdering av valets genomförande redovisas under rubriken Uppföljning av nämndens verksamhet.

Valnämnden har under 2022 haft sju sammanträden, varav ett av dessa utgör onsdagsräkningen som genomfördes den 14 september. Valnämndens kansli, tillika Kommunkansliet, har under året, på uppdrag av valnämnden, förberett, genomfört och utvärderat valet. Exempel på aktiviteter är arbete med rekrytering, schemaläggning och utbildning av röstmottagare, bokning av vallokaler samt inventering, beställning, packning av valmaterial, informations- och säkerhetsarbete samt utbetalning av ersättning och arvode.

Den samlade bedömningen av nämndens ekonomi, verksamhet och personal är att valnämnden höll sig inom givna ramar, i bokslutet redovisas ett överskott på 42 tkr. Genomförandet av valet gick på det stora hela enligt plan samt blev lugnare än befarat ur ett incident- och säkerhetsperspektiv. Personalmässigt så behöver satsningar fortsatt göras både vad det gäller rekryteringen av röstmottagare till själva valet samt Valnämndens kanslis egna personella resurser för genomförande av val. Liksom tidigare finns fortfarande behov av att prioritera genomförandet av val i högre grad. Den organisation och de arbetssätt som tagits fram under 2017 och 2018 har under 2021 och första delen av 2022 utvecklats ytterligare med anledning av personalomsättning inom Kommunkansliet. Organisationen behöver fortsätta att implementeras och utvecklas, för att kontinuitet och långsiktighet över tid ska uppnås. Detta för att behålla den upparbetade kompetensen och minska sårbarheten. Behovet av personella och ekonomiska resurser kommer även fortsättningsvis att öka med tanke på bland annat säkerhetsarbete och förändrade lagkrav kring avskärmning av valsedlar. För att möta detta behov arbetar Valnämndens kansli både strategiskt när det gäller målstyrning, budget och internkontroll för valnämnden samt operativt med verksamhetsskyddsanalys, rekrytering av röstmottagare samt för en ökad samverkan inom kommunen.

Händelser av väsentlig betydelse

Val till riksdag, region- och kommunfullmäktige anordnades den 11 september 2022. I Linköpings kommun resulterade detta bland annat i att ett nytt parti kom in i kommunfullmäktige, Linköpingslistan, och att ett nytt minoritetsstyre i form av Socialdemokraterna och Moderaterna bildades.

Ekonomi, belopp i tkr

Ekonomi	Bokslut 2022	Budget 2022	Avvikelse	Bokslut 2021
Verksamhetens nettokostnader	5 035	5 077	42	278
Investeringar, netto	0	0	0	0

Kommentar

Valnämnden redovisar ett överskott på 42 tkr i bokslut 2022. Kommentarer till detta redovisas under rubriken Ekonomi, Analys och kommentarer.

Förväntad utveckling

Valnämnden ser även som nämns ovan att såväl personella som ekonomiska resurser behöver fortsätta att prioriteras, vilket har påtalats under lång tid. Inför 2023 fick valnämnden en utökad budgetram med 620 tkr för att kunna tillsvidareanställa en valsamordnare som har i uppgift att arbeta med valrelaterade frågor även mellan valåren. Valsamordnaren är organisatoriskt placerad på Kommunkansliet. Detta är ett steg i rätt riktning när det gäller att behålla kompetens och ökar förutsättningarna för att kunna bedriva ett långsiktigt utvecklingsarbete. För att möta framtida behov görs anspråk på en utökning av valvaktmästarresurs under de mest intensiva valmånaderna i planeringsunderlaget inför 2024.

Vid valet 2022 blev det tydligt att utvecklingen i omvärlden kräver ett ökat fokus på säkerhetsarbete och att förändringar i vallagen gällande till exempel avskärningar får konsekvenser som gör verksamheten mer resurskrävande. De senaste valens jämna resultat kombinerat med förändringarna i det politiska landskapet ställer också ökade krav på kommunerna att ha beredskap för eventuella extra val, vilket även det påverkar de ekonomiska förutsättningarna. När det gäller den förväntade utvecklingen på kort sikt så kommer Valnämndens kansli under framförallt andra halvan av 2023 att börja planera för genomförandet av Europaparlamentsvalet 2024, vilket innebär att vissa kostnader kan komma att belasta verksamhetsåret 2023.

Ekonomi

Ekonomiska tabeller

Resultat 2022

Verksamhet	Bokslut 2022	Budget 2022	Avvikelse	Bokslut 2021
Bidrag	-4 569	-2 974	1 595	0
Arvoden, förlorad arbetsförtjänst	5 887	5 447	-440	94
Lokalkostnader vallokaler, förråd m m	1 430	1 092	-338	102
Administrativa tjänster	1 676	1 062	-614	7
System, data och telekostnader	214	200	-14	43
Konsulter, tolkar, kommunikation	82	20	-62	0
Övrigt	315	230	-85	32
Summa nettokostnader, tkr	5 035	5 077	42	278
<i>varav kostnader</i>	<i>9 604</i>	<i>8 051</i>	<i>-1 553</i>	<i>278</i>
<i>varav intäkter</i>	<i>4 569</i>	<i>2 974</i>	<i>1 595</i>	<i>0</i>

Analys och kommentar

Valnämndens verksamhet påverkades positivt under 2022 av att statsbidraget för genomförandet av valet blev 1 595 tkr högre än budgeterat. Dels med anledning av att antalet röstberättigade i kommunen hade ökat sedan valet 2018 samt att regeringen beslutat att kompensera kommunerna för utökat utbildningskrav gällande röstmottagare. Detta har medfört att valnämnden kunnat göra nödvändiga satsningar på rekrytering, utbildning av samt höjd ersättning till röstmottagare.

Valnämnden har en ojämn fördelning av kostnaderna sett över året då merparten av utgifterna uppstår i samband med förtidsröstningen och valhelgen, vilket innebär att dessa kostnader belastar valnämndens budget först under tredje och fjärde kvartalet varför utgifterna och prognosen per helår varierar mycket i delårsrapporterna.

I delårsrapporten per den 31 oktober 2022 redovisade valnämnden ett överskott på 267 tkr, vilket var ett lägre överskott än det som prognostiserats vid delårsbokslutet i augusti. Vid det tillfället beräknades nämnden göra ett överskott på 595 tkr vid helåret. Trots överskottet prognostiserades i oktober ett underskott på ca 200 tkr, vilket framförallt berodde på att verksamhetsområdet Arvoden, förlorad arbetsförtjänst gjorde ett större underskott än beräknat. Verksamhetsområdets ökade kostnader berodde främst på att fler röstmottagare behövdes i förtidsröstningen än planerat, men också på att PO-pålägget blev högre än budgeterat. Verksamhetsområdet Lokalkostnader vallokaler, förråd m m visade vid redovisningen per den 31 oktober ett överskott, men kostnaden för sortering och leverans av

förtidsröster inklusive transport av material hade ännu inte bokförts vilket innebar att området prognostiserades göra ett underskott vid helåret.

I månadsrapporten per den 30 november 2022 redovisade valnämnden ett underskott på -250 tkr och nämnden prognostiserades fortsatt göra ett underskott på -381 tkr på helåret. Anledningarna till den prognosen var framförallt att verksamhetsområdet Arvoden, förlorad arbetsförtjänst fortsatt gjorde ett större underskott än beräknat. Verksamhetsområdet Lokalkostnader vallokaler, förråd m m visade ett underskott i enlighet med prognosen per den 31 oktober, men nu med anledning av att kostnaden för lokaler för förtidsröstning blev högre än budgeterat. Även verksamhetsområdet Administrativa tjänster redovisade ett underskott som berodde på att mer personella resurser krävdes för valets interna organisation.

I det preliminära bokslutet för 2022 redovisar valnämnden en positiv avvikelse om 42 tkr. Detta kan bland annat härledas till att det budgeterats för en avskrivning och räntekostnad för inköp av galler-vagnar för att underlätta hanteringen av valmaterial i valförrådet bland annat vid packning och utkörning. Investeringen bedömdes inte vara nödvändig med anledning av ändrade förutsättningar, vilket redovisades i delårsrapporten per den 31 augusti. Vidare så blev kostnaden för sortering och leverans av förtidsröster inklusive transport lägre än förväntat i och med att antalet förtidsröster i valet inte blev så många som beräknat.

Anledningen till nämnden per den 30 november prognostiserade ett underskott om -381 tkr var att ett antal verksamhetsområden redovisade ett underskott gentemot budget, vilket de också gör i bokslutet dock inte i den utsträckning som prognosen tog höjd för i november. Det som bland annat gör att nämnden ändå redovisar ett litet överskott är förutom de anledningar som nämndes ovan också att verksamhetsområdet Övriga kostnader beräknats göra ett större underskott då höjd i augusti togs för oförutsedda kostnader med 270 tkr.

Valnämndens resultat för 2022 bedöms inte påverka internbudget och verksamhet 2023 däremot så vill valnämnden uppmärksamma att inför 2024, som också är ett valår, är det viktigt att ha i åtanke att såväl verksamhetsområdet Arvoden, förlorad arbetsförtjänst, Lokalkostnader vallokaler, förråd m m som Administrativa tjänster samtliga tre överskrider budgeten markant, vilket under 2022 finansieras av det utökade statsbidraget och att det är poster som är svåra att påverka då lagstiftningen ställer specifika krav på bemanning, lokaler med mera.

Uppföljning av mål och inriktning

Målredovisning

I detta avsnitt redovisas nämndens målavstämning som även framgår under avsnittet "Samlad bedömning och analys av ekonomi, verksamhet och personal". Måluppfyllelsen grundas på en sammanvägd bedömning utifrån resultat, förvaltningens verksamhetsplan, nämndindikatorer och andra genomförda eller planerade aktiviteter.

Målområde Medborgare

Nämndmål Ett högre och jämlikt valdeltagande

Delvis uppnått

Nämndmålet bedöms totalt som delvis uppnått vid helår 2022. Bedömningen baseras på att för den ena nämndindikatorn Valdeltagande av andel (%) i Linköpings kommun var målsättningen att den skulle öka jämfört med valet 2018, vilket den inte gjorde. 2014 var valdeltagandet i Linköpings kommun till riksdagen 88,0%, 2018 89,2% och 2022 86,2%. I riket var valdeltagandet 84,2%. Medan den andra nämndindikatorn var att samtliga röstnings- och vallokaler skulle vara ändamålsenliga och tillgänglighetsanpassade, vilket de bedöms vara i den utsträckning som är möjlig. Nämndmålet och indikatorn om ett högre valdeltagande anses något missvisande då valnämnden som enskild aktör har svårt att påverka utfallet. Vidare kan det diskuteras om det ligger inom valnämndens ansvarområde som lokal valmyndighet att öka valdeltagandet eller om uppdraget snarare är genomförande och tillgängliggörande av valet. Nedan anges ett urval resultat som bidragit till utveckling inom nämndmålet och det kommunövergripande målet Valfärdstjänster med hög kvalitet, tillgänglighet och individen i centrum:

I enlighet med verksamhetsplanen för 2022 så gjordes kommunikationsinsatser på flera språk i syfte att nå ut med information till dem med annat modersmål än svenska. Vidare så utökades antalet timmar som förtidsröstningslokalerna hade öppet markant jämfört med tidigare val för att öka tillgängligheten. När det gäller röstnings- och vallokaler så valdes de mest tillgänglighetsanpassade lokalerna och i de fall tillgängligheten gick att förbättra gjordes insatser som ansågs försvarbara utifrån valnämndens ansvarsområde och budgetram. Exempelvis så användes portabla ramper och platsspecifika lösningar togs fram för att underlätta att ta sig över trösklar med rullator, rullstol och dylikt. Kommunens anlitade vaktbolag inventerade även samtliga röstningslokaler ur bland annat tillgänglighets-, brand- och säkerhetssynpunkt.

Strategiska utvecklingsuppdrag

Kommunfullmäktige gav i Budget 2022 med plan för 2023-2027 strategiska utvecklingsuppdrag till nämnderna. Åtgärder i enlighet med uppdragen har inarbetats i nämndens internbudget som redovisats till kommunfullmäktige i november 2021 (KF 2021-12-14 § 394). I tabellen nedan redovisas aktuell status för de strategiska utvecklingsuppdragen

Kommungemensamma strategiska utvecklingsuppdrag	Status	Kommentar vid avvikelse
Samtliga nämnder ska inom ramen för sitt basuppdrag vidta åtgärder för att minska segregation och bidra till samordningen av kommunens insatser avseende segregation och trygghetsskapande åtgärder.	-	-
Samtliga nämnder ska i enlighet med de politiska styrdokumenterna prioritera, avsätta resurser och genomföra åtgärder inom ekologisk hållbarhet.	-	-
Samtliga nämnder ska effektivisera nyttjandet av administrativa- och verksamhetslokaler samt övriga kommunala anläggningar (<i>Kvarstår från Budget 2021 med plan för 2022-2024</i>).	-	-
Samtliga nämnder ska se över sin egen inköpsorganisation i syftet att säkerställa en hög e-handels- och avtalstrohet (<i>Kvarstår från Budget 2021 med plan för 2022-2024</i>).	-	-
Samtliga nämnder ska beakta kommunens Nuläges- och trendrapport - Linköpings utmaningar (OBS-rapporten) och resultatjämförelser (Kommunens Kvalitet i Korhet, Effektivitet i kommuner, Öppna jämförelser med flera) i sitt budgetarbete.	-	-
Samtliga nämnder ska öka användandet av digitaliseringens möjligheter för förbättrad service till medborgare samt fortsatt verksamhetsutveckling och effektivisering.	Pågår	Valnämnden digitaliserar, utvecklar och effektiviserar hela tiden sin verksamhet för att förbättra servicen för både röstmottagare och väljare.
Samtliga nämnder ska utifrån personalframskrivningsanalyser och nya vägar till kompetensförsörjning anpassa rekryteringsbehovet till ekonomisk ram.	-	-
Samtliga nämnder ska vidta åtgärder för att stärka chefers förutsättningar samt minska personalomsättning och sjukfrånvaro.	-	-
Samtliga nämnder ska prioritera, avsätta resurser och genomföra åtgärder för att minska kommunens långtidsjukfrånvaro.	-	-

Nämndspecifika strategiska utvecklingsuppdrag	Status	Kommentar vid avvikelse
Valnämnden har inga nämndspecifika strategiska utvecklingsuppdrag	-	-

Uppföljning av nämndens verksamhet

Den 11 september 2022 genomfördes val till riksdag, region och kommun. De förbättringsförslag som framkom efter valet till Europaparlamentet i maj 2019 implementerades nu i den omfattning som var möjlig. Förutsättningarna såg dock lite annorlunda ut jämfört med valet 2019 då Kommunkansliet tillika Valnämndens kansli haft en stor personalomsättning. Tanken efter valet 2019 var att göra valprocessen mindre sårbar och mer effektiv genom att bygga en personellt större valorganisation med en tydlig rollfördelning så att fler kunde dela på de olika ansvarsuppgifter som valet medför. Nämnden hade inför valet 2018 påtalat behovet av mer personal till kansliet och 2017 fått medel för en valadministratör som arbetat heltid med valförberedelserna från och med årsskiftet 2017/2018 till och med juni 2019. Ytterligare en heltidstjänst samt en halvtidstjänst avsatts från Kommunkansliet för att vara delaktiga i valarbetet 2019 och liksom vid valet 2018 anställdes en valvaktmästare om än i ett tidigare skede för att hjälpa till vid packning och utkörning av valmaterial samt logistiken runt detta. Inför valet 2022 rekryterades återigen en visstidsanställd valadministratör liksom en valvaktmästare vars anställning utökades från fyra till sex månader, men i och med att Kommunkansliet gjort ett betydande erfarenhetstapp visstidsanställdes ytterligare en administratör på deltid. Samtliga visstidsanställda hade erfarenhet av valarbete i Linköpings kommun sedan tidigare. Därutöver deltog fler från Kommunkansliet i en större omfattning än tidigare i valet och trots detta så var arbetsbelastningen konstant hög och de personella resurserna upplevdes inte som tillräckliga. En analys av vad det berodde på liksom hur det kan avhjälpas framöver liksom arbetet med en tydligare rollfördelning får därmed fortsätta under 2023 inför valet 2024. Något Valnämndens kansli också anser som nödvändigt är att fullfölja arbetet med att bredda valorganisationen så att andra enheter och förvaltningar ser valet som en kommunal angelägenhet och bidrar med sin expertkompetens.

Inför Europaparlamentsvalet 2019 ändrades vallagen, vilket innebar att valsedlarna skulle avskämmas med en valsedelsavskärmning. Vid det valet fungerade det utan några större bekymmer även om det medförde extra kostnader i form av material och personal. 2022 var första gången avskärmning av valsedlar skulle tillämpas vid ett val till riksdag, region- och kommunfullmäktige då det också brukar vara ett högre valdeltagande. Vid detta val uppstod köbildning på grund av att det tar längre tid för väljarna att första ta sina tre valsedlar i avskildhet vid en station bakom en valsedelavskärmning för att sedan lägga ned sina röster i valkuverten vid nästa station bakom en valskärm. I Linköping blev det kö både under förtidsröstningen och på själva valdagen dock i olika omfattning och inte vid alla röstningsställen. Samman tendens syntes även i riket som helhet. Detta innebar en ökad belastning på såväl röstmottagarna som behövde vara fler till antalet och fick hantera köerna liksom på Valnämndens kansli som med kort varsel fick rekrytera extra röstmottagare. Förutom köbildningen var även det stora antal röstmottagare som hoppade av sina uppdrag eller helt uteblev från schemalagda arbetspass ett nytt fenomen vid 2022 års val. Vad detta berodde på går endast att spekulera i, men ökningen av Covid-19 som skedde under sensommaren liksom ett förändrat beteende vid förkylningssymtom som bidrar till att människor i större utsträckning än förr stannar hemma är förmodligen en del av förklaringen.

Liksom vid Europaparlamentsvalet 2019 köpts tjänsten att sortera förtidsröster och köra ut valmaterial in av en extern leverantör. Anledningen till att valnämnden fattat detta beslut är att mängden förtidsröster ökat i sådan omfattning att Valnämndens kansli på egen hand har svårt att klara denna uppgift både ur ett bemanningperspektiv, men också utifrån att ändamålsenliga lokaler för hantering och förvaring saknas. Något som gör att en sortering i egen regi riskerar efterlevnaden av såväl arbetsmiljökrav som säkerhetskrav. Denna hantering förväntas fortsätta krävas i kommande val.

I enlighet med förändringen av vallagen som gjordes inför riksdag, kommun och landstingsvalet 2018 så utbildades samtliga cirka 1000 röstmottagare även inför detta val. Synpunkterna från röstmottagarna 2019 inarbetades i hög grad i det nya utbildningsunderlaget.

Antalet uppdrag för de ambulerade röstmottagarna var, liksom vid valet 2018, stort, vilket gjorde att mer resurser gick åt för detta ändamål. Vid detta val provades för första gången att rekrytera externa röstmottagare till att vara ambulerande liksom att ta emot röster på särskilda boenden, så kallad röstmottagning med begränsat tillträde. Det minskade belastningen på Valkanslites personal avsevärt, men skulle också behöva tillämpas under valhelgen då antalet uppdrag ökar de sista dagarna innan valdagen. När det gäller antalet förtidsröster så fanns 17 stycken röstningslokaler sprida över kommunen. Tendensen med att antalet som förtidsröstar ökar för varje val höll i sig även om siffran blev något lägre än vad som prognostiserats. Totalt förtidsröstade 45 260 personer 2022 jämfört med 42 448 personer 2018.

Inför valet 2022 var det ett betydligt större säkerhetsfokus jämfört med tidigare val. Till stor del på grund av händelserna i omvärlden så som stormningen av USA:s kongress 2021 och kriget i Ukraina, men också då hot och hat mot förtroendevalda liksom desinformations- och påverkanskampanjer blivit allt vanligare. Tillsammans med säkerhetsenheten gjordes en säkerhetsskyddsanalys som resulterade i en plan för skyddsåtgärder. Denna genererade bland annat i en mer omfattande bevakning i samband med transport, räkning och förvaring av röster.

När det gäller information och kommunikation så annonserade nämnden i lokaltidningen och på webbplatsen linkoping.se om när och var det gick att rösta. En extra satsning gjordes på skylt- och informationsmaterial att använda i röstningslokalerna i form av t ex beach flaggor samt skyltar med anvisad plats för färdtjänst togs fram.

Sammanfattningsvis så genomfördes valet 2022 i enlighet med plan och utan större incidenter, störningar eller andra säkerhetsproblem. Den höga arbetsbelastning och påfrestning som Valnämndens kanslis medarbetare upplevde, vilket till stor del beror på att andra ordinarie arbetsuppgifter måste utföras parallellt med valarbetet, måste åtgärdas till kommande val. Det ställer i sin tur krav på att nyttja såväl befintliga personella och ekonomiska resurser effektivare, men också att ytterligare resurser tillförs och att fler verksamheter inom kommunen blir delaktiga i valets genomförande.

Förutom den utvärdering som valnämnden och Valkansliet gjort har även en enkät skickats ut till alla som arbetade i vallokalerna under valdagen, samt till de som arbetade i förtidsröstningen. Totalt tillfrågades 922 personer och av dessa svarade 674 personer, vilket ger en svarsandel på 73 %. Utvärderingen visar att en hög andel (89 %) av de svarande upplevde att kontakten med Valnämndens kansli fungerat bra, liksom personalgruppen. 64 % uppgav att hanteringen av eventuella köer fungerade bra och 72 % att valnämndens mottagning på valnatten fungerade bra.

De förbättringsmöjligheter som framkom gäller framförallt förtidsröstnings- och vallokalernas utformning, problem med larm på valdagen, men valsedelsavskärmningen och kring köbildningen samt synpunkter på utbildningen inför uppdraget som röstmottagare. Dessa förslag och synpunkter kommer att beaktas i arbetet med att förbereda valet till Europaparlamentet 2024.

Planer och program

10-årig lokalförsörjningsplan

Valnämnden har ingen lokalförsörjningsplan.

Upphandlingsplan

Valnämnden har ingen upphandlingsplan.

Internkontroll

Valnämndens kansli/Kommunkansliet arbetar löpande utifrån dokumentet Aktiviteter internkontroll som är en förteckning där aktiviteterna från nämndens internkontrollplan specificeras. En del i internkontroll arbetet är att göra riskanalyser. Nämnden har en aktivitet i sin verksamhetsplan som innebär att en risk- och sårbarhetsanalys för hela valprocessen ska tas fram. Då det är ett omfattande arbete med många aktörer inblandade och medför en genomlysning av valprocessens alla delar anses det motsvara riskanalysens funktion inom ramen för internkontrollarbetet.

Internkontrollmomentet "Nämndadministration" som innebär att valnämnden fattar beslut i god tid för Kommunkansliet att kunna verkställa besluten följs upp efter varje sammanträde och värderas gentemot Valmyndighetens, valnämndens och Kommunkansliets kalendrar och hålltider för när olika moment behöver vara klara. Om ärenden till valnämnden inte följer utsatt årshjul medför det en risk att ärendet inte beslutas enligt tidplan, vilket i sin tur kan medföra förseningar i ärendets verkställighet och framdrift. De senaste åren har Kommunkansliet upparbetat rutiner och årshjul för valnämndens arbete och organisation. För att valnämndens arbete ska fortlöpa enligt planerat, då flertalet stoppdatum finns under ett valår, är det viktigt att de fattar beslut i enlighet med årshjulet för att besluten ska hinna verkställas. Resultatet av detta internkontrollmoment visar att årshjul med tillhörande aktivitetslista har bidragit till att valnämnden fattat beslut i god tid för att besluten ska kunna verkställas.

Internkontrollmomentet "Utlysning extra val" som innebär att Kommunkansliet ska upprätta och upprätthålla beredskap för tillgängliga vallokaler samt säkerställa tillgång till valmaterial genomförs kontinuerligt genom att erfarenheter och förbättringsmöjligheter från förberedelserna inför och genomförandet av valet 2022 tas tillvara. Inköp med mera görs också med tanke på eventuellt extra val.

Internkontrollmomentet "Nya valdistrikt" som innebär identifiering av vallokaler i nya valdistrikt är genomfört genom att valnämnden i april fattade beslut om vallokaler i samtliga valdistrikt. Arbetet gjordes grundligt då alla nya lokaler besöktes, tidigare lokaler bedöms utifrån utvärderingar från röstmotagare samt, vid behov, flyttas mellan distrikt om det bedöms bättre ur ett tillgänglighets- och avståndsperspektiv för väljarna.

Personal- och kompetensförsörjningsplan

Valnämnden har ingen personal- och kompetensförsörjningsplan.

Objektsplan (IT-styrning)

Valnämnden har ingen egen objektsplan utan det IT-system som är koppla till val, Kaskelot, ingår i objektet Administration, Kommunikation och Näringsliv (AKN).

Nämndindikatorer

Målområde: Medborgare

Kommunövergripande mål: Välfärdstjänster med hög kvalitet, tillgänglighet och individen i centrum

Nämndmål	Mål uppnått	Nämndindikator	2018	2022	Målvärde
Ett högre och jämlikt valdeltagande <i>Valnämnden skapar förutsättningar för ett högre och jämlikt valdeltagande än föregående val till riksdag, region och kommun</i>	Nej	Valdeltagande av andel (%) röstberättigade i Linköpings kommun	89,2%	86,2%	-
		Samtliga röstnings- och vallokaler ska vara ändamålsenliga och tillgänglighetsanpassade	I hög grad	I hög grad	-

Revisorerna i Linköpings kommun

Till kommunfullmäktige i Linköping
Organisationsnummer 212000-0449

Revisionsberättelse för valnämnden år 2022

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i valnämnden för verksamhetsåret 2022.

Nämnden ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamheten och återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet och intern kontroll samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som framgår av bilaga "Sakkunnigas rapporter" för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Valnämnden redovisar att 1 av 1 mål delvis är uppfyllt. Vi delar bedömningen.

Nämnden redovisar ett ekonomiskt resultat i nivå med budget.

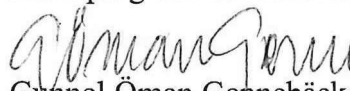
Den interna kontrollen hänförlig till nämndens förvaltning har delvis varit tillräcklig under år 2022. Vi noterar att de förtroendevalda kan involveras i större utsträckning i samband med riskanalyserna i syfte att fortsatt utveckla den interna kontrollen.

Vi bedömer sammantaget att nämnden i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

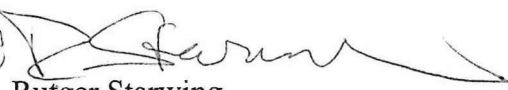
Vi bedömer att nämndens interna kontroll inom granskade områden har varit tillräcklig.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för valnämnden och för enskilda ledamöter i nämnden.

Linköping den 13 mars 2023

Gunnel Öman Geñneback

Rutger Starwing

Margareta Ossbahr

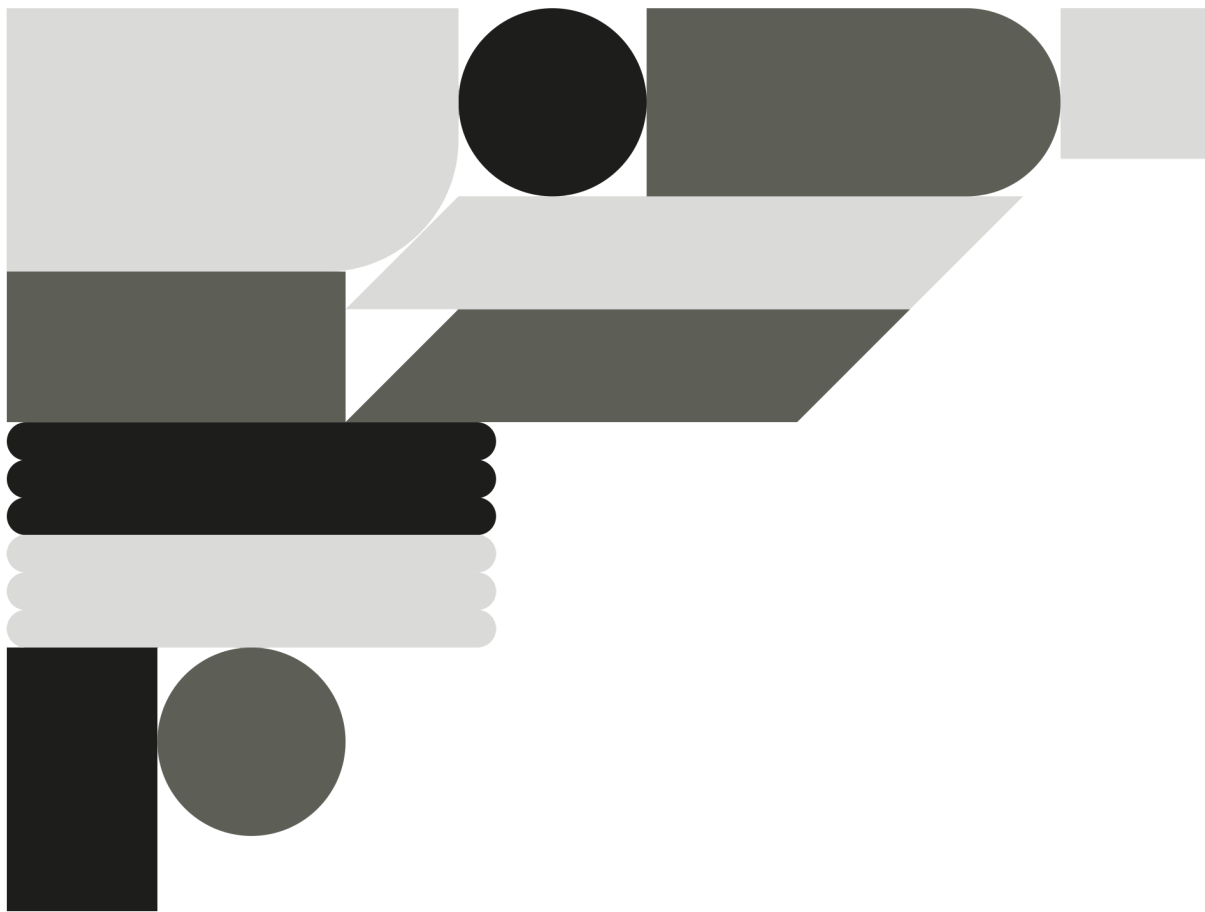

Dick Jonsson

Dick Svensson

Bilaga Sakkunnigas rapporter:
Grundläggande granskning

Rapport – grundläggande granskning

Valnämnden

Diarienummer:
Datum:
Handläggare:
Organisation:

Innehåll

Introduktion	4
Inledning	4
Bakgrund	5
Syfte och Revisionsfrågor	5
Revisionskriterier	6
Metod och avgränsning	6
Iakttagelser löpande verksamhet	6
Nämndens styrning och kontroll av verksamheten	6
Nämndens styrning och kontroll av ekonomin	7
Iakttagelser nämndens redovisning av utförd verksamhet	8
Bedömning	9
Intern kontroll	10
Sammanfattande bedömning	12
Övriga iakttagelser och risker	12
Bilaga nämndens måluppfyllelse	13

Inledning

Bakgrund

Av kommunallagen och god revisionssed följer att revisorerna årligen ska granska alla styrelser och nämnder. Styrelsen och nämnderna ska förvalta och genomföra verksamheten i enlighet med fullmäktiges uppdrag, lagar och föreskrifter. För att fullgöra uppdraget måste respektive organ bygga upp system och rutiner för styrning, uppföljning, kontroll och rapportering samt säkerställa att dessa rutiner tillämpas på avsett sätt. En bristfällig styrning och kontroll kan riskera att verksamheten inte bedrivs och utvecklas på avsett sätt.

Vi har på uppdrag av revisorerna i Linköpings kommun grundläggande granskat valnämnden.

Denna rapport är en sammanställning av de sakkunnigas grundläggande granskning 2022.

Granskningen har utförts av Linn Bergman och Lena Salomon, PwC.

Syfte och Revisionsfrågor

Granskningens syfte är att översiktligt bedöma måluppfyllelsen samt om kommunstyrelsen/nämnderna har en ändamålsenlig styrning, ledning, uppföljning och kontroll av verksamheten och ekonomi.

Följande frågor ska besvaras:

1. Har nämnden/styrelsen följt upp och rapporterat verksamhetens resultat och beslutat om åtgärder vid avvikelser?
2. Har nämnden/styrelsen följt upp och rapporterat verksamhetens ekonomi och beslutat om åtgärder vid avvikelser?
3. Har nämnden/styrelsen till kommunfullmäktige redovisat en ändamålsenlig verksamhet utifrån reglemente och kommunens budget?
4. Internkontroll
  - a. Har nämnden beslutat om en internkontrollplan?
  - b. Har nämnden tagit del av en riskanalys som underlag för kontroller eller riskhantering inom väsentliga områden?
  - c. Har riskanalysen utgått från mål och lagar och regler?
  - d. Är roller och ansvar för den interna kontrollen mellan nämnd och förvaltning tydlig?
  - e. Utvärderas den interna kontrollen i syfte att säkerställa att den fungerar och tar nämnden/styrelsen del av utvärderingen?
  - f. Har nämnden följt upp internkontrollarbetet och hanterat avvikelser?

Revisionskriterier

De bedömningsgrunder som använts i granskningen som utgångspunkt för analys, slutsatser och bedömningar bygger på följande lagstiftning och kommunens styrdokument:

- Kommunallag (2017:725).
- Linköpings kommuns reglemente, fastställt av kommunfullmäktige.
- Linköpings kommuns budget för 2022 med plan för 2023-2025.

Metod och avgränsning

Granskningen är översiktlig och behandlar främst styrning mot mål, nämndens systematiska arbete med intern styrning och kontroll samt nämndens måluppfyllelse och budgetföljsamhet vid årets slut. Granskningen av intern kontroll avser nämndens internkontrollplan som ska tas fram enligt reglementet. Avrapportering sker med fokus på avvikelser.

Granskning har skett av nämndens internbudget och verksamhetsplan 2022, delårsrapport per augusti 2022 och verksamhetsberättelse för 2022. Vidare har vi tagit del av uppföljningar av ekonomi och verksamhet samt nämndens handlingar och protokoll. Rapportering av revisionsfråga 1 och 2 lämnades i oktober 2022.

Rapporten är sakgranskad av berörda tjänstepersoner.

Iakttagelser löpande verksamhet

De iakttagelser som görs i detta avsnitt avser att löpande granska att nämnden styr verksamheten mot mål och uppdrag. Granskningen avser perioden fram till delårsrapporten avseende 31 augusti och besvarar revisionsfråga 1 och 2. Rapporteringen lämnades i oktober/november 2022.

Nämndens styrning och kontroll av verksamheten

Har valnämnden följt upp och rapporterat verksamhetens resultat och beslutat om åtgärder vid avvikelser?

Nämnden har följt verksamheten i två delårsrapporter, en per sista mars och en per sista augusti. I delårsrapporterna sker uppföljning av alla delar enligt internbudgeten. Delårsrapporten per den sista mars lämnas inte till kommunfullmäktige.

Nedan lämnas de iakttagelser som gjorts utifrån delårsrapporten per den 31 augusti, som lämnas till kommunfullmäktige.

Valnämnden har i internbudgeten för 2022 angivit två mål och åtta strategiska utvecklingsuppdrag i enlighet med kommunfullmäktiges budget för 2022. Vi noterar att kommunfullmäktiges uppdrag "Samtliga nämnder ska prioritera, avsätta resurser och genomföra åtgärder för att minska kommunens långtidsjukfrånvaro" saknas i nämndens

internbudget. Vid avstämning med förvaltningen anges att nämndens verksamhet i huvudsak är fokuserad till perioden runt valet och att nämnden således har svårt att arbeta för att minska kommunens långtidsfrånvaro.

För båda målen i internbudgeten finns nämndindikatorer. Varje indikator ska ha ett målvärde som visar vilket resultat som ska uppnås under perioden. Mål och indikatorer för målområdet medarbetare fastställs av kommunstyrelsen. Indikatorn "Ett högre och jämlikt valdeltagande" har målvärde att valdeltagande av andel röstberättigade i Linköpings kommun ska öka. I budgeten saknas dock referensvärde vilket gör att det inte går att bedöma när målet kan anses vara uppnått.

I bilaga till internbudgeten redovisar förvaltningen en verksamhetsplan som ska beskriva de aktiviteter och handlingsplaner som krävs för att bland annat uppfylla strategiska utvecklingsuppdrag och nämndmål. Verksamhetsplanen har överlämnats till ekonomistaben.

I delårsrapporten per augusti bedömer nämnden att en av nämndindikatorerna delvis är uppnådd. Det framgår tydligt varför målet inte bedöms uppnås och vilka åtgärder som vidtagits för att förbättra måluppfyllelsen. För den andra indikatorn saknas bedömning i delårsrapporten till följd av att data saknas innan valet är genomfört. Bedömningen är i enlighet med de instruktioner nämnden erhållit av kommunledningsförvaltningen. Utifrån redovisningen i delårsrapporten delar vi nämndens bedömning. Se bilaga för nämndens mål.

Valnämnden har inte fått några nämndspecifika strategiska utvecklingsuppdrag i kommunfullmäktiges budget utöver de uppdrag som givits till samtliga nämnder. I nämndens internbudget anges att nämnden har beaktat samtliga kommungemensamma strategiska utvecklingsuppdrag i arbetet med internbudget och verksamhetsplan för 2022.

I verksamhetsplanen framgår vilka aktiviteter som ska genomföras under året. I delårsrapporten per augusti görs ingen uppföljning eller bedömning av aktiviteterna.

Bedömning

Har valnämnden följt upp och rapporterat verksamhetens resultat och beslutat om åtgärder vid avvikelser?

Valnämnden har följt upp och rapporterat verksamhetens resultat. Några större avvikelser som kräver åtgärder har inte iakttagits. En av indikatorerna till målet bedöms delvis uppnås och för en av indikatorerna görs ingen bedömning i delårsrapporten per augusti på grund av att underlag/statistik saknas.

Nämndens styrning och kontroll av ekonomin

Har valnämnden följt upp och rapporterat verksamhetens ekonomi och beslutat om åtgärder vid avvikelser?

Nämnden har följt verksamhet och ekonomi i månadsrapporter och i två delårsrapporter, en per sista mars och en per sista augusti.

I delårsrapporten per mars som godkändes av valnämnden 21 april 2022, prognostiserades ett resultat i nivå med budget trots att nämnden mottagit ett större statsbidrag än vad som

förutsetts i budgeten 2022. Efter nämndbehandling av delårsrapporten per mars framhöll Kommunledningsförvaltningens ekonomistab att en ökning av valnämndens nettokostnader borde framgå i delårsrapporten för mars. Valnämndens ordförande fattade därför delegationsbeslut om reviderad delårsrapport för valnämnden per mars, 2022-04-26. I den reviderade delårsrapporten justerades prognosen för verksamhetens nettokostnader och helårsprognosen bedömdes till ett överskott om 595 tkr.

Nämnden redovisar i delårsrapporten per sista augusti ett överskott på 6,2 mnkr jämfört med budget. Nämndens helårsprognos visar på ett överskott på 0,6 mnkr. Överskottet beskrivs främst bero på att statsbidraget för genomförande av valet 2022 blev högre än budgeterat.

Bedömning

Har valnämnden följt upp och rapporterat verksamhetens ekonomi och beslutat om åtgärder vid avvikelser?

Valnämnden har följt upp och rapporterat verksamhetens ekonomi. Några större avvikelser som kräver åtgärder har inte iakttagits.

Iakttagelser nämndens redovisning av utförd verksamhet

De iakttagelser som görs nedan avser nämndens redovisning av utförd verksamhet enligt mål, uppdrag och budget per den 31 december 2022.

Har nämnden till kommunfullmäktige redovisat en ändamålsenlig verksamhet utifrån reglemente och kommunens budget?

Nämnden redogör för måluppfyllelsen i verksamhetsberättelsen. Nämndens bedömning utgår från nämndens indikatorer och att genomförda och pågående aktiviteter bidrar till måluppfyllelsen. En beskrivning av grunden för nämndens bedömning lämnas för alla mål.

Nämnden har följt upp och redovisat utfallet av intenbudgetens indikatorer. Indikatorn "samtliga röstning- och vallokaler ska vara ändamålsenliga och tillgänglighetsanpassade" bedöms i verksamhetsberättelsen som uppnådd men det saknas tydlig redovisning av indikatorn då utfallet redovisats som "i hög grad" men saknar statistik eller information om hur bedömningen gjorts. Det gör att målet är svårt att bedöma.

Nämnden redovisar uppföljning för ett av de strategiska utvecklingsuppdragen som erhöles i kommunfullmäktiges budget, "samtliga nämnder ska öka användandet av digitaliseringens möjligheter för förbättrad service till medborgare samt fortsatt verksamhetsutveckling och effektivisering". Uppdragets status är att det pågår.

Förvaltningen har följt upp verksamhetsplanen och lämnat den till nämnden. Samtliga aktiviteter följs upp. Tre aktiviteter redovisas som genomförda och en som pågående.

I verksamhetsberättelsen bedömer nämnden ett mål som uppnått och ett mål som ej uppnått. Se bilaga nämndens måluppfyllelse. Vid vår granskning av nämndens redovisning av målen kan vi inte på ett tydligt sätt utläsa hur bedömningen gjorts för indikatormålet "samtliga röstnings- och vallokaler ska vara ändamålsenliga och tillgänglighetsanpassade". Målet för 2022 var att samtliga lokaler skulle vara anpassade och i verksamhetsberättelsen redovisas att resultatet är "i hög grad".

Nämnden redovisar ett positivt resultat på 42 tkr jämfört med budget.

Bedömning

Har nämnden/styrelsen till kommunfullmäktige redovisat en ändamålsenlig verksamhet utifrån reglemente och kommunens budget?

Nämnden har i allt väsentligt redovisat en ändamålsenlig verksamhet utifrån reglemente och kommunens budget.

Bedömningen grundar sig på följande:

Vi delar i allt väsentligt nämnden bedömning av måluppfyllelsen. Vår bedömning är att redovisningen "i hög grad" inte tydligt beskriver utfall i förhållande till måluppfyllelsen då det inte framgår hur många röstnings- och vallokaler som var ändamålsenliga och tillgänglighetsanpassade.

Nämndens måluppfyllelse bedöms som delvis tillräcklig

Vi har utgått kommunens generella utgångspunkter av måluppfyllelsen i vår bedömning av måluppfyllelsen:

- när 75-100% av nämndmålen är uppfyllda är måluppfyllelsen tillräcklig
- när 50-74% av nämndmålen är delvis uppfyllda är måluppfyllelsen delvis tillräcklig
- när 0-49% av nämndmålen förväntas/är ej uppfyllda är måluppfyllelsen inte tillräcklig

Nämnden redovisar ett positivt resultat på 42 tkr jämfört med budget.

Intern kontroll

Revisionsfråga	Bedömning	Iakttagelse
Har nämnden beslutat om en internkontrollplan?	Ja	Internkontrollplan för 2022 beslutas 2021-10-12 § 12.
Har nämnden tagit del av en riskanalys som underlag för kontroller eller riskhantering inom väsentliga områden?	Ja	I den arbetsgrupp som gjorde risk- och sårbarhetsanalysen av valprocessen ingick nämndens ordförande och vice ordförande. Analysens resultat redovisades för hela nämnden.
Har riskanalysen utgått från mål och lagar och regler?	Delvis	I kommunens handbok för riskanalys anges att risker ska tas fram och bedömas med riskvärde. För att bedöma risker ska perspektiven sannolikhet och konsekvens värderas på en skala 1-4. Riskvärdet anger riskens storlek i relation till andra identifierade risker. De risker som har höga riskvärden eller prioriteras högt av annat skäl läggs in i en riskbruttolista. Riskbruttolistan är ett underlag och stöd vid prioritering till vilka kontroller som ska ligga med i förvaltningens internkontrollplan. Nämnden har en aktivitet i sin verksamhetsplan som innebär att en risk- och sårbarhetsanalys för hela valprocessen ska tas fram. Det beskrivs vara ett omfattande arbete med många aktörer inblandade och medför således en genomlysning av valprocessens alla delar. Nämnden anser att det motsvarar riskanalysens funktion inom ramen för internkontrollarbetet.
Är roller och ansvar för den interna kontrollen mellan nämnd och förvaltning tydlig?	Delvis	Företrädare från nämnden beskriver att det huvudsakliga arbetet gällande intern kontroll genomförs av förvaltningen som rapporterar till nämnden.
Utvärderas den interna kontrollen i syfte att säkerställa att den fungerar och	Ja	Utvärdering av intern kontroll genomförs genom internkontrollrapport som är bilaga till verksamhetsberättelsen. Redovisning sker av samtliga kontrollområden i form av kontrollmoment, kontrollmetod, resultat av kontroll samt åtgärd.

tar nämnden/styrelsen del av utvärderingen?		
Har nämnden följt upp internkontrollarbetet och hanterat avvikelser?	Ja	Nämnden har tagit del av redovisning av intern kontroll per februari, september och oktober 2022, samt vid årsredovisning.

Sammanfattande bedömning

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att nämnden delvis har en ändamålsenlig styrning, ledning, uppföljning och kontroll av verksamheten och ekonomi.

Vår bedömning utgår från följande:

- **Löpande styrning, ledning och kontroll, revisionsfråga 1 och 2:** Nämndens löpande styrning, ledning och kontroll har i allt väsentligt skett på ett ändamålsenligt sätt under år 2022.
- **Måluppfyllelse och budgetföljsamhet, revisionsfråga 3:** Nämndens förvaltning har delvis fullgjorts på ett ändamålsenligt sätt under år 2022. Förvaltningen har skett på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt under år 2022.
- **Systematisk Intern Kontroll, revisionsfråga 4:** Den interna kontrollen hänförlig till nämndens förvaltning har i allt väsentligt varit tillräcklig under år 2022.

Övriga iakttagelser och risker

Ett riskområde som kan konstateras utifrån nämndens rapportering samt tidigare års revisionsiakttagelser är hur nämnden arbetar för att säkerställa ekonomiska och personella resurser inom organisationen och hur arbetar nämnden på sikt för att utveckla valnämndens verksamhet. Vidare lyfter nämnden själva utmaningar med lokaler, bemanning och förändrade lagkrav.

Bilaga nämndens måluppfyllelse

Kommunfullmäktige har inom varje målområde beslutat om kommungemensamma och nämndspecifika uppdrag. I tabellen nedan redovisas nämndens prognostiserade måluppfyllelse i delårsrapporten samt måluppfyllelse 2022.

Nämndens mål & indikatorer	Nämndens prognostiserade måluppfyllelse 2022.08.31	Nämndens måluppfyllelse 2022.12.31
Ett högre och jämlikt valdeltagande		Delvis uppfyllt
Valdeltagande av andel (%) röstberättigade i Linköpings kommun	Ingen bedömning görs per 31 augusti	Ej uppfyllt
Ändamålsenliga och tillgänglighetsanpassade vallokaler	Delvis uppfyllt	Uppfyllt